

हादयाहस्य बद्धा तरति दुष्कृतम्" अतः बद्धेव । एता-
न्येव विषमत्राहानीलुच्यते नागरक्षणे तु "पञ्चमे
सप्तमे तददृष्टे नवमे तथा । दशमेकादशे चैव नवत्रा-
हानि तानि च" इत्युक्तं कात्यायनस्तु "चतुर्थे पञ्चमे चैव
नवमेकादशे तथा । यद्वत् दीयते जन्तोस्तत्रवन्नाहस्यते" ।
प्रथमे सप्तमे चैवेत्याद्यादे व्यासे पाठः । बह्वृचानान्तु
"नवत्राहं दद्याद्धानि नवमित्रन्तु बहृदन्तु" इत्युक्तं
नारायणवृत्तौ दीपिकायां "अथ तनुवादाद्ये चतुर्थे दिने
त्राहं पञ्चमसप्तमादनवदिपुद्गे । युक्ते द्विजः प्रथमे
ऽङ्गि तृतीयेऽङ्गि पञ्चसप्तमवस्तपि द्वौ द्वौ पिण्डौ प्रदा-
तव्यौ शेषेष्वेकैकन्तु विन्यसेत् । एको विषमत्राहोऽवयवपि-
ण्डस्यैव इति तौ हावित्वर्थः । अत्र ग्राह्याभेदात् व्यवस्था ।
अपराके भविष्ये "नवत्राहं लिप्रवत् पञ्चमां वाहि-
कादि च । न करोति सुतोयस्तु तस्याहः पितरोगताः"
"नवत्राहं प्रपिण्डत्वं" आहान्यपि च षोडश । पृथक्
नेव तु कायांश्च संविमक्तधनेष्वपि" इति मिताक्षरादृत
दृष्टः । व्यासः "जातकर्मान्यकर्मणि नवत्राहं तथैव च"
इत्युपक्रमे । "नवत्राहोऽपि कायांश्च नित्यं नैमित्तिकं
तथा" "नवत्राहो यदुपिष्टं" गृहे पशुपितृभ्य यत् ।
दम्पत्योर्भुक्तमिष्टं च न भुञ्जीत कदाचन" मिताक्षरादृ-
तव्यासः । नवत्राहञ्च आहिताग्निविषयं यद्वाह यमः
"चतुर्थे पञ्चमे चैव नवमेकादशे तथा । यद्वत् दीयते
जन्तोस्तत्रवन्नाहमिष्यते । अस्त्रिष्वयनादवांगहिताग्ने-
र्दिजन्तवः । अयुष्मान् भोजयेद्दिपंस्तत्रवन्नाहमिष्यते ।
नवमे पञ्चमे त्राहं प्रेतोपकारार्थं नावशुकम्
नवत्राहसंज्ञा एतद्व्यवहृत्वे प्रायश्चित्तविशेषविधानार्थम्
आहिताग्नेरस्त्रिष्वयनादवाङ् नवत्राहान्तरमस्तीति च
दर्शितम्" प्रा० वि० ।

नवषष्टि स्त्री नवाधिका षष्टिः शा०त० । १जनसप्तसिंखायां
२तत्संख्यान्विते च ततः पूरणे ङट् नवषष्ट तत्पूरणे
लि० । एवं स्त्रियां ङीष् । तत्पूरणे तमप् नवषष्टितम
लि० नवषष्टिति नवाशीतिप्रभृतयो नवाधिकतत्संख्यायां
तत्पूरणे तद्युते च । तत्पूरणे ङट् तमप् च नवाधिक-
तत्संख्या पूरणे लि० ।

नवसप्तदश ५० नव च सप्तदश चलोभायश्च ३ सप्त० । अति-
रात्रयागभेदे "अभिप्रेतं सर्वं कोमनवसप्तदशायतिरात्रौ"
कात्या० श्रौ० २४।१८ "प्रजातिकामस्य नवसप्तदशः"
तत्तैव २१।१४ । नवसप्तदशः प्रजातिकामस्य" आश्व० श्रौ०

१०।११२ "नवसप्तदशोनाम एकाहः तेन प्रजातिकामो
प्रजातिः प्रजासम्पत्तिस्तं कामयमानः यजेत" नारा० इ० ।
नवसार ५० "नवसारो भवेत्पुद्गलधूर्तौर्बेविपाचितः । दो-
षावज्जेष यत्नेन भिषग्भियोगविद्यते" इति वैद्यच-
न्द्रिकोक्ते पूर्वतोयाभ्यां दोषावज्जेष पाचिते काशभेदे
नवसादरमयम् । "प्रतिष्ठाभेदे विरहः पीडने नवसाद-
रम्" वैद्यचन्द्रिका ।

नवसू स्त्री नवं कृते सू-क्रिप् । अमितवप्रसवायां स्त्रियां
गोप्रभृतौ "असं नवसू इव न्वन्" ऋ० ३।१४।५
"नवसूः नवप्रसवा गाव इव" भा०

नवसूति(का) स्त्री नवा सूतिः प्रसवो यस्या वा ङप् ।
१धेन्याम् अमरः २नवप्रसवायां स्त्रियाञ्च । नवसूतिर-
व्यत् "नवप्रसूतिर्वरटा तपस्विनी" नैप० ।

नवत्रांश ५० नवमोऽंशः । त्रिंशंशकद्वयपरायेनवमे मागे य च
एकैकरात्रे २।२० विंशतिकथाधिकार्यमङ्कुरः । राशि-
भेदे राशिभेदस्यैकैकांशविकं क्रमो० चक्रं यथा
"मेघाद्यामकराद्या च तृचाद्याः कर्कटादयः । एकाञ्च-
वांशा राशीनां क्षांशाः वर्गोत्तया च्युताः" यथा मेघे
प्रक्रमनवांशो मेघस्य, द्वितीयांशो इमस्य, तृतीयांशो मि-
थुनस्य, चतुर्थांशः कर्कटस्य, पञ्चमांशः सिंहस्य, षष्ठांशः
कन्यायाः सप्तमांशस्तुलायां, अष्टमांशो वृश्चिकस्य, नव-
मांशो धनुसः । एवं दृष्टे प्रथमांशो मकरस्य१ कुम्भस्य२
मीनस्य३ मेघस्य४ इमस्य५ मिथुनस्य६ कर्कटस्य७ सिं-
हस्य८ कन्यायाः९ । तथा मिथुने तृचायाः१ वृश्चिकस्य२
धनुसः३ मकरस्य४ कुम्भस्य५ मीनस्य६ मेघस्य७ इमस्य८
मिथुनस्य९ । एवं कर्के कर्कस्य१ सिंहस्य२ कन्यायाः३
तृचायाः४ वृश्चिकस्य५ धनुसः६ मकरस्य७ कुम्भस्य८
मीनस्य९ । एवं सिंहो मेघाद्याः१ कन्यायां मकराद्याः२।
तृचायां तृचाद्याः३ । वृश्चिके कर्कटाद्याः४ । एवमेव
धनुषि मेघाद्याः५ । मकरे मकराद्याः६ । कुम्भे
तृचाद्याः७ । मीने मीनाद्याः८ । क्रमाक्षवांशा मेघाः
चक्रञ्च "मेघे नवांशा मेघाद्याः दृष्टे च मकरादिकाः ।
मिथुने च तृचाद्याःसुः कर्कटे कर्कटादिकाः" इति ।

नवाङ्ग लि० नवविधमङ्गं यक्ष । नवविधाङ्गवृत्ति चक्रद-
शोक्ते कषायभेदे ५० "संखटदोषेषु हितं संखटमशु
पाचनम् । विशाखतावद्भूमिभ्यः पञ्चमूलीरमणितैः ।
कृतः कषायो हन्त्याशु शतपित्तोद्भवं चरम्" । २कर्क-
टमङ्ग्यां स्त्री टाप् । अजि० । १शुक्लां स्त्री ङीष् ।